

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

N. 10 - 14 d'octubre 1978

SUMARI

SANTA SEU

Mort del Papa	pàg. 147
Carta del Card. Villot	pàg. 148
Telegrames	pàg. 148
Carta del Nunci	pàg. 148

DOCUMENTS DEL BISBE

Carta oberta a Joan Pau I	pàg. 149
“Pregau i feis Feina”:	
Carta a tots els feels cristians de Menorca	pàg. 151
Ha mort el Papa Joan Pau I	pàg. 156
Homilia en la mort del Papa Joan Pau I	pàg. 157
Ordenació de diaca a Ferreries	
Homilia del Bisbe	pàg. 158
Comunicació “Ser Cristià es ser Missioner”	pàg. 159

SECRETARIA GENERAL

Nomenament	pàg. 161
Col·lecta Domund 1978	pàg. 161

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

INFORMACIO DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe	pàg. 165
Jornades de Pastoral Juvenil al Toro	pàg. 166
Comissió Diocesana del Clero	pàg. 167
Començament de curs al seminari	pàg. 168
Començament del curs catequesi	pàg. 168
Goigs a la Mare de Déu del Toro	pàg. 168

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Nota de la Comisión Permanente del Episcopado sobre el Referendum constitucional	pàg. 169
--	----------

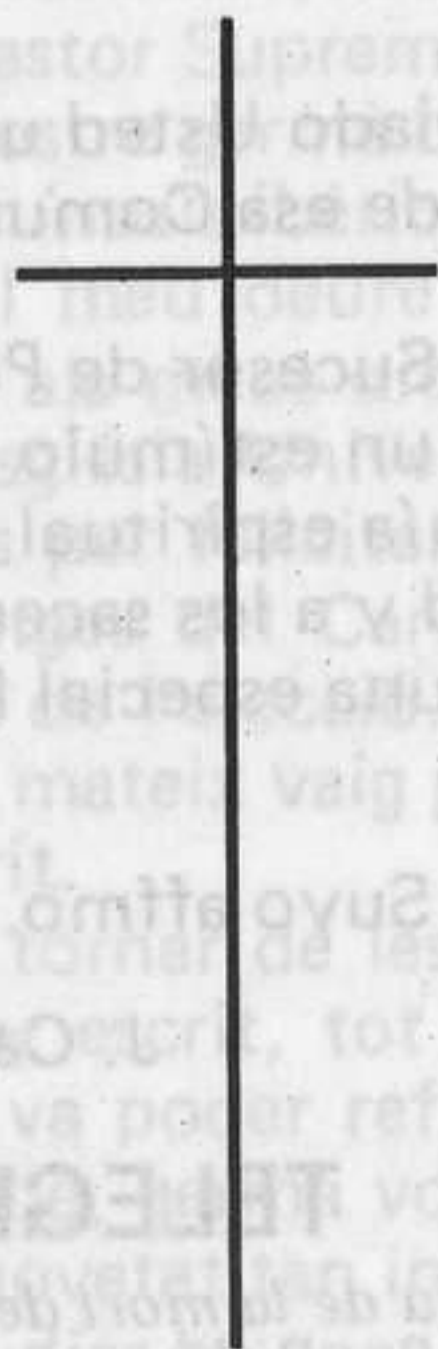
PROVINCIA ECLESIASTICA

Nota informativa	pàg. 171
------------------------	----------

N. 10 - 14 d'octubre 1978

SANTA SEU

MORT DEL PAPA

El dia 28
de setembre de 1978

va morir a la
Ciutat del Vaticà el

PAPA JOAN PAU I

que feia solament 33 dies que

havia estat elegit com a

Successor de Pere.

Preguem per ell

R.E.P.

CARTA DEL CARDENAL VILLOT

De la Secretaria d'Estat del Vaticà el Sr. Bisbe ha rebut la següent carta en contestació a la felicitació per l'elecció del Papa Joan Pau I.

Vaticano, 1 Septiembre 1978

Mons. Antonio Deig Clotet

Obispo de MENORCA

Excelencia:

Con sentimientos de gratitud al Señor, ha enviado Usted un mensaje de felicitación, para manifestar el gozo suyo y el de esa Comunidad diocesana por la elección del Papa Juan Pablo I.

Deseando que esta renovada comunión con el Sucesor de Pedro, fundamento de la unidad en la fe y en la caridad, sea un estímulo constante a trabajar por la edificación de la Iglesia bajo la guía espiritual del nuevo Pastor, el Santo Padre imparte de corazón a Usted y a los sacerdotes, religiosos y fieles confiados a su solicitud pastoral, una especial Bendición Apostólica.

Suyo affmo. en Cristo

J. Card. Villot

TELEGRAMES

Amb motiu de la mort del Papa Joan Pau I, el Sr. Bisbe va enviar els següents telegrams:

Excmo. Cardenal Camarlengo
Ciudad del Vaticano

Al celebrar hoy en nuestra Catedral honras fúnebres por el Papa Juan Pablo nos unimos al dolor de la Iglesia Universal.

Obispo de Menorca

Excmo. Sr. Nuncio Apostólico
Avda. Pío XII, 46. MADRID

Con las honras fúnebres que hoy celebramos en nuestra Catedral unimos nuestros sentimientos de dolor a los de la Iglesia Universal por el fallecimiento del Papa Juan Pablo I.

Obispo de Menorca

CARTA DEL NUNCI

De la Nunciatura Apostólica s'ha rebut a darrera hora el següent comunicat en resposta al telegrama del Sr. Bisbe.

EL NUNCI APOSTOLICO

Luigi Dadaglio

Agradece cordialmente la manifestación de su profundo pesar por la inesperada muerte de su Santidad el Papa Juan Pablo, de santa memoria.

Madrid, Octubre de 1978.

DOCUMENTS DEL BISBE

CARTA OBERTA A JOAN PAU I

Estimat Papa Joan Pau,

El dissabte, dia 26 d'agost, al capvespre, els vostres germans cardenals, reunits en conclave, baix la inspiració de l'Esperit del Senyor, vos elegiren per a Pastor Suprem de l'Església.

Jo, un vostre germà bisbe a l'illa de Menorca, aquell mateix dia partia cap a la península ibèrica per a passar-hi uns dies de vacances. Per a complir amb el meu deure episcopal, havia deixat un escrit a punt, per a comunicar als meus diocesans l'elecció del nou Bisbe de Roma. Pastor de tota l'Església Universal, i fins i tot havia redactat els telegrams corresponents per felicitar la tal nova. Naturalment, només faltava posar-hi els llinatges del Cardenal elegit i el nom que aquest hauria pres en el moment de l'elecció. La cosa va anar tan ràpida, que abans de partir de l'illa, jo mateix vaig poder tirar els telegrams i posar els deguts noms al meu escrit.

Ara, en tornar de les meves petites vacances a la península, m'adono que el meu escrit, tot i essent prou càlid, encoratjador i ple d'alegria, potser no va poder reflexar del tot aquelles idees, i aquells sentiments que un bisbe, germà vostre ha de comunicar als seus diocesans amb motiu d'una novetat tan important com és la de tenir un nou Papa.

Aquests dies he anat llegint i escoltant tot el que els diaris, les ràdios i la Televisió deien del conclave, de vós i de la festa del començament del vostre pontificat: des dels que ens anaven explicant fil per randa tot el que anava succeint a Roma, passant pels que ens explicaven la vostra vida, els vostres escrits, les vostres anècdotes, els vostres gustos, fins a aquells que vos escrivien cartes obertes amb angunia o que, coneixedors com qui més dels secrets vaticans i profetes de llarga experiència, vos feien fill de no sé quins tripijocs curials i començaven a predir situacions i a donar-vos lliçons i normes per a regir l'Església.

Vos puc dir que nosaltres els feels cristians que som a l'illa de Menorca —sa roqueta, com popularment li deim— esteim molt contents de la vostra elecció. També hauríem estat contents de l'elecció de qualsevol altre que ho hagués estat. Perquè, primer, el que nosaltres volíem era un Papa, fos qui fos, que com a Vicari de Crist, continuàs la llarga i ininterrompuda llista dels successors de Pere. Un que fos elegit per Déu, mitjançant la manera humana de fer-ho ara als nostres dies, tal com Déu mateix escollí l'apòstol Matias, en els primers passos de l'Església, de la manera que ens ho diuen els Actes dels Apòstols "Van fer-ho a la sort i aquesta recaigué sobre Matias" (Act. 1,26).

Segonament, estem contents perquè la sort, és a dir, la voluntat de Déu, ha recaigut sobre vós. Vos coneixem ben poc encara. Només, i per dir-ho ben clar, coneixem la vostra bonhomia i la vostra senzillesa, que se vos escapa per la vostra rialla franca i oberta i pels vostres ulls trans-

parents que no enganyen. Açò ja ens fa pensar que tindrem un bon Papa que ens estimarà i vetlarà per nosaltres.

Potser és una simple intuïció, però les intuïcions del poble, així a primer cop d'ull, no solen enganar mai.

Ara, als meus feels cristians, els dic que vós sou qui hauríeu d'estar content sempre de nosaltres. Mireu, Joan Pau. Demà he d'anar a Maó a celebrar la festa de la Patrona de la Ciutat, la Mare de Déu de Gràcia. Els parlaré, a l'homilia, de vós i de l'Església. Els llegiré aquesta carta i els diré que amb l'Església passa com amb el port de Maó. Perquè el port de Maó és el port més polit de tota la mar Mediterrània. I açò no hi ha ningú que ho pugui posar en dubte ni negar-ho. Al port de Maó, hi entren tota classe de barcos, petits i grans, de passatgers i de càrrega, de recreació i de guerra. El port de Maó és profund, gran, té kilòmetres de llargada, fa cales encantadores, té illes al seu bell mig, es d'aigües tranquil·les i manses i els barcos s'hi poden aixoplugar, per molts i per grans que siguin. El port de Maó té un pràctic que el coneix a fons, que ordena el tràfic i guia tots els barcos per portarlos al lloc on han d'amarrrar. Al port de Maó no falten mai norais per a quedar-hi ben amarrats. El port de Maó també diuen que està contaminat i hem de fer el possible per a fer-lo net i tenir-lo ben endreçat.

Després els explicaré, el significat d'aquesta paràbola. Els diré que l'Església és aquest port on hi pot entrar tothom, sense distinció ni discriminació de cap casta. Els diré que vos, estimat Papa, sou, ara aquí, el pràctic principal de l'Església, que la coneixeu a fons, i que cal seguir les vostres indicacions i la vostra guia per tal que tots poguem navegar conforme i poguem tenir sempre un norai a punt per amarrar-nos i sentir-nos units amb els germans. Els diré que si hi ha contaminació a l'Església vos ajudarem a fer-la neta i resplendent.

Que formant una sola Església, tots i cada u de nosaltres, en la barca on ens toca fer el servei pels germans, sabrem fer-nos a l'alta mar d'aquest món que hem d'omplir d'amor i de justícia, de llibertat i de pau per a tots.

Estimat Papa Joan Pau,

no em vull allargar més. Ja hi haurà temps per anar parlant. Vindré a Roma alguna vegada —no massa perquè teniu molta feina i moltes visites— i vos podré parlar d'aquesta bona gent menorquina que prega per vós, que vos estima i que, malgrat tot, vol fer-vos content amb una vida cristiana de debò.

Vos deman la benedicció per a tots els menorquins. Fins i tot m'atrevesc a dir-vos que, si, com el vostre antecessor, l'inoblidable Pau VI, feu viatges d'un cap a l'altra de la Terra, ens agradaria molt que un dia féssiu una escala tècnica al nostre aeroport de Menorca, i davallassiu a trepitjar la nostra petita illa. Vos asseguro que tot Menorca estaria a l'aeroport per saludar-vos i mostrar-vos la nostra alegria i la nostra estima.

Mentrestant, al bell mig de la Mediterrània, sabeu que hi teniu un germà bisbe que vos aprecia, que vos estima i que està unit a aqueixa

Roca ferma de Roma, juntament amb tots els seus feels menorquins.
Menorca, 7 de setembre del 1978.

Antoni, bisbe

PREGAU... I FEIS FEINA!

Carta a tots els feels cristians de Menorca

Introducció.

Estimats germans,

Aquests dies de la segona quinzena de setembre comença en totes les esferes de la vida un nou curs. Després dels dies llargs i calurosos de l'estiu, entram, com la natura, en un temps més reposat i apte per a reemprendre les activitats, tal com els nostres camps, que ja es preparen per la propera sembra.

L'Església de Menorca també ha de reemprendre el ritme normal de la seva feina i posar-se amb més coratge i decisió en el camí de les activitats que duu entre mans. El treball essencial certament no l'hem deixat, però ara, en el començ d'un nou curs, és necessari posar-se a to i mirar sense defallir l'horitzó complert del nostre camp pastoral. Més, quan jo, el vostre bisbe, ja farà prest un any que estic entre vosaltres i, després de la coneixença i de l'amistat que hem fet, podrem treballar junts amb més dedicació i compartir millor tota la tasca que ens proposem per aquest curs.

Aquest escrit meu ve precisament a açò: a senyalar un objectiu prioritari i a remarcar uns camins sempre vàlids pel nostre caminar. L'objectiu vol ser la pregària. El nostre caminar voldria que fos coratjós i amplemunt comunitari. Preguem tots... i entre tots fem la feina. Com un record d'aquell "ora et labora" dels monjos benedictins.

I.— PREGAU...

La pregària, un objectiu.

M'ha semblat que, aquest curs, ens hauríem d'esmerçar en la pregària de manera molt especial. Certament, tots esteim convençuts de com l'hem de menester. Tots sentim en el nostre interior l'urgència amb què Jesús la proposava als seus deixebles. Es bo de recordar les paraules del Mestre: "Sense jo, no podeu fer res".

El sentit, però, del meu desig és qualche cosa d'especial per aquest curs. Hauríem de fer un esforç de cara a la pregària, per a aprofundir-ne la teoria i afermar-ne la pràctica.

Com el far de Cavalleria.

Allò que hauria d'ésser la pregària en la nostra vida, potser ens ho pot

il·lustrar un exemple o paràbola que també avui em proporciona la nostra illa. I vos diria que amb la pregària passa com amb el far de Cavalleria. El far de Cavalleria és el far que hi ha més al nord de la nostra illa i està situat en una espècie de península. El far resta ferm sempre al mateix lloc, malgrat els embats de la tramuntana i de les grosses onades que aixeca contra el far. Al fosquet, el far queda encès fins a la matinada i durant tota la nit, amb els seus raigs intermitents, va guiant els navegants que passen pel seu davant i dona fe de l'existència de la costa nord de l'illa, per tal d'evitar també possibles embarrancaments a les embarcacions.

La pregària és aquest nord que hi ha a la nostra vida. La brúixola del nostre viure quotidià hauria de senyalar sempre aquest nord, imantada per un magnetisme espiritual que ens posa de front amb Déu, el nostre Pare. Es el verticalisme sa i profitós que adora un sol Déu i accepta la salvació de la Bona Nova que predica Jesús, la seva Paraula.

La pregària nostra ha d'estar en una espècie de península, com la de Cavalleria. Així com el cap de Cavalleria no es pot desentendre de l'unió amb tota l'illa, la nostra pregària no es pot desentendre de la seva unió amb l'acció, amb el compromís que tenim en aquest món. Pregària i acció, pregària i compromís són aspectes d'una mateixa realitat cristiana. Però la pregària és en una península, vull dir que també necessita un espai propi, uns moments propis, en els quals pugui desenrotllar tota la seva eficàcia i valor.

No podem deixar la pregària. Ha de mantenir-se ferma sempre, com el far, malgrat els embats dels vents que sempre corren i han corregut contra ella. Sigui la vessa, sigui el despreci, sigui una posició contrària presa els qui, com onades, s'aixequin contra la pregària, haurem de resistir sempre i vèncer-nos a nosaltres mateixos, per tal de no deixar-la.

La pregària és un far encès que va guiant-nos. Necessitam un punt de referència que orienti la nostra vida per l'ampla mar d'aquest món. Hem de sebre on som. Hem d'orientar-nos per seguir bé el nostre camí.

La pregària ens ajudarà a conèixer-nos i a conèixer el món que trepitjam. Ens donarà fe de l'existència de tot el que ens envolta i ens farà camí i pas; per tal que no embarranquem i sapiguem evitar els esculls, les Scilles i Caribdis que també podem trobar en el nostre pelegrinatge per aquest món. L'experiència dels temps que vivim, per no anar massa lluny, és una lliçó ben profitosa en tot açò.

Necessitam una llum que il·lumini les nostres activitats i encengui en els nostres cors el desig i la realitat d'una acció ben arrelada en la fe i la caritat, que condueixi els nostres passos per camins de pau i de justícia.

Algunes concrecions operatives.

Idò, com a final d'aquest apartat, vos he de posar el que voldria que pràcticament féssim en aquest any de pregària, per tal de revaloritzar-la i enfortir-la de debò.

Als meus sacerdots, en el començament del meu ministeri a Menorca, vaig dir-los: "No diré que vull que sigau homes d'oracions, sí, però, homes d'oració". Açò volia expressar que tota la nostra vida ha d'estar agombolada per la pregària, mitjançant les diverses pràctiques de pregària que tenim a la mà i que són de moltes castes i que no tothom ha d'emprar les mateixes ni de la mateixa manera. Per a cada u en particular, tothom sabrà quina forma, quina casta, quin mètode, quines hores li van millor per a pregar.

Però també com a col·lectivitat, és a dir, com a Església particular hem de fer junts una pregària.

Certament que l'eucaristia dominical és la gran pregària-sacrifici que ens alimenta i hauria d'alimentar-nos fortament, si en féssim vida de la nostra vida. I no obstant hi ha prou gent, joves principalment, que m'han dit que no els diu res; d'altres que s'hi avorreixen. Bé; la lletania fora massa llarga si volgués escriure-la tota. Les nostres eucaristies dominicals hauran de ser tema important de reflexió especial i d'actuació decidida. També haurem de parlar de les altres que feim en ocasió de casaments, funerals, etc. i de les dels dies faners. En cercarem l'ocasió.

Principalment pels sacerdots, pels religiosos i les religioses voldria ara parlar de la Litúrgia de les hores. N'hem dit sempre la pregària oficial de l'Església. L'empram sovint en les nostres trobades, cursets, etc. Ara que, fins i tot la tenim editada en la nostra llengua, l'hauríem d'apreciar com el tresor diari del qual anem traient coses noves i velles. La meva exhortació aquí pels meus sacerdots es fa insistent, sol·lícita i engrescadora.

Hi ha també les altres pràctiques de pietat que avui estan caient en desús o de les quals es fa poc cas, almenys per amplis sectors eclesials. Són pràctiques, certament, no de tota la vida de l'Església, sinó que han anat neixent i morint al llarg de la seva història, segons l'espiritualitat que sobresortia i dominava.

He de dir que totes aquestes pràctiques que han arribat fins als nostres dies, sempre recomanades per l'Església, encara són vàlides i recomanables aquí i ara per a tots aquells que són capaços de treure'n profit espiritual. Són, però, mitjans que tenim a la nostra mà i que de cap manera podem imposar com un jou als altres que han cercat i trobat un altre camí de pregària més conforme a la seva manera de ser. Si Sant Agustí deia: Estima i fes el que vulguis, crec que jo ara vos puc dir també: Prega com vulguis, però prega.

Durant aquest curs tots tindrem temps d'anar treballant en tot açò per a rejuvenir la nostra pregària. Per açò, amb la Comissió del Clero hem programat uns recessos mensuals pels sacerdots i religiosos i uns altres per les religioses, per tenir junts una pregària comunitària. També, jo, cada mes, a Ciutadella un dia i, un altre, a Maó, pens dirigir un recés pels seglars que bonament puguin assistir-hi. Al moment oportú es comunicaran tots els detalls pertinents.

I, no sé, ara mir la muntanya del Toro i trob que també haurem de pensar en unes pregàries comunitàries, als peus de la nostra Patrona, a

fer per les parròquies i pels grups diversos que fan feina al nostre bisbat.

Vos deman finalment que cada dia encomaneu totes aquestes nostres intencions i desigs en la vostra pregària individual i col·lectiva. En totes les eucaristies es podria fer una oració especial, en la pregària dels feels.

II ... i FEIS FEINA

En temps de crisi.

La pregària i tot allò que hi fa referència, serà, idò, l'objectiu principal d'aquest curs. Al costat d'açò, ens dedicarem també amb delit a les tasques que comporta la nostra actuació cristiana de cada dia, en mig dels condicionaments que suporta el moment actual.

Situats ara, de cara ja als anys 80, el panorama que contemplem no és per posar-se a seure i descansar. Hem de confessar que esteim en crisi. En tots els camps. Hem de ser realistes i veure que uns estan desanimats, d'altres no saben on van, d'altres estan plens de confusió i de dubtes, d'altres... Ha arribat una nova generació, s'han canviat i trastocat uns valors i unes actituds que crèiem perpetus i eterns i, zas, ja no sabem què i esteim més disposats a deixar la feina que res més.

Vos he de confessar que, tal com he dit des del primer moment de trobar-me entre vosaltres, he vingut per a compartir tot el vostre i fer feina junts. Som i vull ser realista i veure les coses tal com són. Però també som i vull ser optimista i animador d'aquesta comunitat menorquina per dir-li ben fort i amb veu potent: Ànim! No hi ha res perdut; encara hi som a temps; el món espera el nostre missatge!

Si no fos així, si no tinguéssim jo i vosaltres aquesta forta confiança, i també aquesta, al mateix temps, insegura seguretat que sempre trobam al fons de tota la nostra actuació, si no ens sentiguéssim impel·lits per l'Esperit i trasbalsats per un do que hem rebut i que hem de comunicar als altres, aleshores fora en va tot el que feim. No serviria per res un treball merament humà i de cara només, a un simple alliberament material. El qui ens ha de donar força i fer que, malgrat les dificultats, els desànim i les febleses nostres, continuem sempre decidits i amb ganes d'una col·laboració i d'una pastoral conjunta amb els germans, és aquesta Bona Nova que portam i que, vulguis no vulguis, sentim afermada i aferrada en el nostre interior.

El nostre treball, idò, en el camp que sigui, ha de portar sempre i tendir cap a aquesta finalitat que és l'anunci de la Paraula salvadora: Jesús i el su Regne.

En comunió d'esforços

De camps on treballar en tenim molts. I hi feim feina, amb uns mètodes o altres. He de dir-vos, perquè és la realitat, que a Menorca hi he trobat una vida cristiana ben exhuberant, certament amb els seus alts i bai-

xos, com passa sempre. Però hi ha una vida, es treballa i açò ha de fer que no matem aquesta vida amb el nostre absentisme que avui seria fatal.

Si compartim una mateixa fe, si vivim en l'esperança d'un futur, pròxim o llunyà, de més plenitud i riquesa de vida, si és una la nostra caritat amb Déu i amb els germans, no tenim més remei que unir-nos en un treball integrador i de conjunt, per fer realitat, com més sigui possible, tota aquesta nostra vitalitat cristiana que portam a dins.

En els moments actuals, s'ha de donar en nosaltres aquesta cohesió i aquesta unitat. Cohesió i unitat que de cap manera ens ha de fer gregaris ni uniformistes. En les meves trobades amb capellans i seglars de tota casta, m'he adonat que el servei que ja estan fent a la nostra Església no és únic ni uniformat. Ni convé que ho sigui. Algú té qualitats i preferències per certs apostolats, diferents dels de molts altres. Algú concebeix el seu treball apostòlic des de situacions i perspectives diversès de les de molts d'altres. Algú vol enfocar la seva vida cristiana baix una mentalitat que quasi bé pugna amb d'altres que altres tenen.

Vos diria: No em fa por açò; m'és igual. Hi afegiria: Treballa com vulguis, però treballa. I ho matisaria així: Sempre que aquest treball tingui la finalitat expressada abans —Crist i el seu Regne— i no ofengui la caritat dels germans amb rivalitats indignes o ferint-los en la seva dignitat humana i cristiana: Escoltau el que deia Sant Pau als cristians de Filipis: "Alguns han anunciat Crist per enveja i sense recta intenció, amb ganes de provocar-me i pensant-se que afegien un nou turment a les meves càdenes. Altres ho fan amb amor, sabent que des del meu lloc estic defensant la causa de l'Evangelí. No hi fa res! Sigui per algun pretext, sigui per servir la veritat, el cas és que els uns i els altres anuncien el Crist, i d'açò jo me n'alegr". (Fil. 1,15-18).

Arribo aquí en el meu escrit i pens que m'enteneu bé el que dic i el que vull dir. Com a bisbe, sé que no solament hauré de ser l'animador i l'amic, sinó també el qui dirigeix, orienti i faci de mitjancer en tot allò que, perquè som humans, hi hagi de fricció i de discòrdia entre uns i altres.

En parlarem

En aquest punt vull fer-vos una recomanació final. La concretaria així: Sigau oberts, dialogau, aprofitau-vos del que aporten els altres, donau del vostre.

I l'explicaria aixuxi: Amb el nostre treball que hem de fer per complir la missió rebuda d'evangelitzar i fer arribar a tots la Paraula, el Crist, passa com amb els cadufos de les nostres sínies. N'heu vist mai de sínies? Vos hi heu fixat? Els cadufos sempre tenen la boca oberta. Els cadufos no van mai d'un a un, sinó sempre junts a la roda de la sínia, amb grups de vint, trenta... Els cadufos quan arriben a baix del pou, aprofiten i s'omplen de l'aigua que hi ha i després, un cop a dalt la buiden i la donen per regar els hortalis. Fan el servei de transmetre l'aigua que donarà vida i posarà exuberant tot un bé de Déu d'hortalisses i de plantes.

Pels primers dies del pròxim mes d'octubre, he de convocar una reunió dels delegats que estan al davant de les diverses activitats diocesanes. Pens que de la reunió en pot sortir, n'ha de sortir una conjunció eficaça de coneixença d'uns i altres, de solidaritat en les dificultats que cadascú pot trobar en el seu sector de treball, de fermesa en un propòsit de treballar de conjunt, i sobretot d'un sebre comprendre 'ns, estimar-nos, i valorar aquelles qualitats i virtuts que el Senyor ha donat a cada ú.

Per açò, ara no davall a més detalls sobre la nostra actuació pel nou curs. Anirem dient-los i informant a tots, en la marxa del curs, un cop preses les determinacions corresponents, que en qualque camp d'apostolat ja es van concretant i duent a la pràctica.

Conclusió

Què, idò? Preguem i feim feina?

Sí. Vos ho deman i recoman de tot cor: Pregau i feis feina!

Que la nostra Mare que invocam com a Patrona baix l'advocació del Toro, ens doni força i ens ajudi a posar a la pràctica aquests desigs i totes aquestes intencions per tal que junts preguem i junts fem feina, sempre amb l'alegria i l'entusiasme de sebre-nos tots germans i, per tant, fills d'un mateix Pare, que ens estima i vetla per nosaltres i per la seva Església.

Amb la meva benedicció.

Ciutadella, 22 de setembre de 1978

Antoni, bisbe

HA MORT EL PAPA JOAN PAU I

Estimats menorquins:

Com a bisbe i pastor de l'Església de Menorca, he de comunicar-vos oficialment la notícia, que ens ha commogut a tots: Joan Pau I, avui dia 29 de setembre del 1978, ja descansa en la pau del Senyor. Els mitjans de comunicació ens han explicat la causa.

El vam tenir i ha marxat quan ningú ho esperava. Són designis del Senyor.

Us prec a tots, ben de cor, que el recordeu en les vostres pregàries.

I a vosaltres, sacerdots, rectors i encarregats d'esglésies, us prec també, que, així com ja ho vau fer pel Papa Pau VIè fa ben poc, disposeu la celebració d'un funeral per l'ànima del Papa Joan Pau, tot d'una que pugueu. El farem solemne a la Santa Església Catedral a Ciutadella, el dia i hora que vos anunciarem.

Vos beneeix,

Antoni, bisbe de Menorca

Madrid, 29 de setembre del 1978

HOMILIA EN LA MORT DEL PAPA JOAN PAU I

Estimats germans,

Qui ens ho havia de dir ! Ningú no s'ho creia ! I... és veritat. El ràpid successor de l'estimat Papa Pau VI, el Papa Joan Pau I, a qui, fa avui 39 dies, véiem sortir elegit del Conclave, també ha mort. Inesperadament. De repent. Sense fer cap renou.

L'alegria que teníem pel nou Papa es torna ara a canviar en un dol, certament esperançat, perquè sabem que no ens faltará ben prest el Pastor suprem de l'Església. Però és un dol i un cop per tota l'Església.

Per celebrar avui aquesta Eucaristia en sufragi de l'ànima del Papa Joan Pau I, he escrit açò que vos vaig dient. Em costava molt d'escriure-ho. No sabia què vos podria dir, com enfocar aquestes meves paraules, quan feia tan poca estona que vos n'havia dit unes de semblants ja, amb ocasió de la mort de Pau VI. I l'interrogant continuava davant del fet real de la mort de dos papes en l'espai mínim d'un mes i mig i davant dels misteriosos i inescrutables designis de la voluntat de Déu. Per què?

Certament, sabem que tots hem de morir. I no en sabem ni el dia ni l'hora. L'evangeli de Sant Marc que acabam d'escoltar ens ho diu i ens ho recorda d'una manera penetrant: "Estigueu a punt; el Fill de l'Home vindrà a l'hora més impensada. Feliços si els trobava sempre vetlant, ni que vingués a mitja nit o a la matinada". I a mitja nit o a la matinada va venir la mort pel nostre Papa Joan Pau I. Per què?

L'interrogant només el pot desfer la nostra fe en aquesta Paraula de Déu. Es el misteri de la mort que mai no acabam d'acceptar del tot i que sempre haurem d'acatar en la incomprensió i en el defici de la nostra intel·ligència, si en la mort no hi veiem l'horitzó d'una vida nova — la VIDA — que se'ns atraca i ens hi atracam. Si per la nostra esperança ens adonam d'açò, llavors tindrà sentit i podrem entendre el misteri. Llavors, com escriu l'evangelista Joan en el seu llibre de l'Apocalipsi que acabam de llegir, Joan Pau I i tots nosaltres en el moment que ens toqui, podrem exclamar: "Jo, Joan, vaig veure un cel nou i una terra nova. El cel i la terra d'abans havien desaparegut i de mar ja no n'hi havia. Llavors vaig veure baixar del cel la ciutat santa, la nova Jerusalem. Les coses d'abans han passat. Jo faré que tot sigui nou".

Pel Cardenal Albí Luciani, Patriarca de Venècia, el dia 26 d'agost, quan era elegit Papa i prenia el nom de Joan Pau I, tot era nou. Una novetat humana que li portava el pes d'una responsabilitat ingent sobre tota l'Església. El dia 29 de setembre, tot el món s'enterava de la mort de Joan Pau I i per ell tot era nou. Una novetat divina que li feia veure un cel nou i una terra nova, i que li portava la ciutat santa, la nova Jerusalem del cel.

Ara podríem parlar del seu somriure, podríem dir l'esperança que havia suscitat en tota l'Església, podríem comentar el seu fer senzill i humil de pastor d'ànimes, d'home religiós, tot de Déu, que començava

una feina que no ha pogut acabar. Però...

Era de nom Joan Pau, com a record dels dos Papes antecessors seus. Jo voldria que aquests dos noms seus donassin una pauta pel demà de l'Església. Que Joan significàs el Precursor que ha preparat, malgrat el curt temps del seu pontificat, uns camins d'amor i de comprensió entre tots els homes. Voldria que Pau donàs sentit a un apòstol dels gentils que s'obre a tot el món assumint les seves realitats i que estreny les mans de tothom en signe de pau i d'amistat.

Per acabar, estimats germans, no em puc estar de fer la cita del llibre de la Saviesa que fa estona que sento dintre meu per aplicar-la al nostre desaparegut Papa Joan Pau I.: "En poc temps, ha arribat a la maduresa d'una llarga vida. La seva ànima era agradable al Senyor i per açò el va fer sortir depressa d'aquest món. Però la gent que ho veia, no ho entenia ni se'n sabia tèmer d'aquesta veritat: que Déu dona als sants el seu favor i la gràcia i ve a visitar els seus elegits".

Joan Pau I ha estat elegit i visitat per Déu. Ja ha vist el cel nou i la terra nova.

Antoni, bisbe

ORDENACIÓ DE DIACA A FERRERIES

(Dintre de l'exhortació que inclou el ritual, el Sr. Bisbe va fer la següent homilia

I pel que fa a tu, estimat fill, que seràs ara ordenat de diaca, pensa que el Senyor t'ha donat exemple perquè et portis com Ell s'ha portat.

En la primera lectura que hem escoltat —una espècie de rondalla menorquina, amb to i so bíblics—, en l'evangeli i en tota aquesta litúrgia que esteim fent, s'ha volgut inculcar a tots els feels assistents la lliçó del Mestre quan exhortava els seus deixebles amb la paràbola de la llum i de la sal. Vosaltres sou la llum del món. Vosaltres sou la sal de la terra. Tu, certament, hauràs d'ésser també llum per il.luminar tantes tenebres com encara hi ha. Hauràs de ser sal, per preservar de tants odis, de tants pecats, de tantes injustícies com tenim en el món d'avui.

I és ver. La paràbola de la llum i de la sal encara avui és vàlida i ho serà mentre el món sigui món. Caminam cap al Regne i fins que hi arribarem tots definitivament, la llum del Crist que portam, la sal de la seva doctrina hauran d'il.luminar fosques i preservar de corrupcions.

Però, jo, ara, en nom de l'Església que t'admet al diaconat, per ben prest fer-te entrar al seu ministeri sacerdotal, vull contestar-te a tu i vull il.lustrar tots els nostres feels, dient-te que amb tu ha de passar com passa amb el pou de cal bisbe. El pou de cal bisbe, a Ciutadella, que tu tantes vegades has vist, és una cisterna que arreplega tota l'aigua de la pluja que cau a les teulades de la Catedral i de cal bisbe. L'aigua entra dins del pou i allà quieta i humil, va purificant-se i fent-se cada cop més

bona, deixant el solatge que havia pogut agafar. Després, vénen, cada dia, al matí, molta gent i van pouant l'aigua per endur-se-la a casa seva pel seu ús. I així, cada dia que plou, entra aigua al pou, i així cada dia tota la gent pot anar a cal bisbe a cercar aigua per beure i per cuinar, perquè és bona i ploguda del cel.

La imatge o paràbola del pou ja saps que també és ben bíblica. Recorda el pou de Jacob. Recorda les paraules contundents del profeta Jeremies, contra el seu poble: "El meu poble, deia, ha comès un doble mal: m'ha abandonat a mi, font d'aigua viva i s'ha excavat cisternes en roques esquerdades que no retenen l'aigua" (Je. 2, 13). I popularment, també nosaltres empram aquesta locució. Rallam d'una persona que és un pou de ciència, d'una altra que és un pou de santedat.

Jo voldria que tu, estimat fill, a més de tot açò, fossis un pou de servei. En la teva vida, crec i esper que has arreplegat i hi hauràs d'anar arreplegant l'aigua que cau del cel, és a dir, la Bona Nova del Regne que també hauràs de proclamar. Després, dintre teu, l'hauràs d'anar meditant i fent teva. Tu, com el pou, amb quietud i amb humilitat i en la pau del Senyor, deixaràs, aniràs deixant tots els solatges impurs, per a poder oferir una aigua pura i cristal·lina. Aleshores, com el pou obre la seva boca per oferir l'aigua, tu obriràs el teu esperit, la teva ànima, i deixaràs que tota la gent vengui a pouar-te l'aigua de la vida. Estaràs al servei de tots, assumiràs tots els serveis que la caritat del germans i l'ordenació apostòlica t'exigeixi, donaràs sempre i únicament la bona aigua ploguda del cel. I açò ho faràs, ho has de fer, mitjançant un servei humil, moltes vegades fosc i amagat, com ho fa el pou de cal bisbe. Perquè predicaràs el Crist, no cap altra cosa ni persona; el Crist que, fet home, ha assumit les nostres realitats, menys el pecat, per ser el Salvador i el Senyor que ens mena cap al seu Regne.

"SER CRISTIA ES SER MISIONER"

Comunicació amb motiu del DOMUND

Vet aquí, estimats germans, el lema que s'ha escollit aquest any per la jornada missional d'octubre que anomenam el DOMUND: "Ser cristià és ser missioner". Jo el trob molt encertat i voldria que tots vosaltres el consideràssiu juntament amb mi en aquest escrit que ara vos envii.

La missió que Jesús va donar als seus apòstols, abans de la seva Ascensió, ens la indiquen els evangelistes al final del seu Evangeli, amb aquestes o semblants paraules: "Anau per tot el món i predicau la bona nova a tota criatura" (Mc. 16,15). El mateix evangelista ens dóna ja testimoni del compliment per part dels apòstols d'aquest mandat del Senyor: "Els se n'anaren a predicar a tot arreu" (Mc. 16,20).

I l'Església, durant tota la seva llarga història, més bé o més malament, no ha deixat tampoc de complir la voluntat del seu Senyor. De fet, podem dir que avui la predicació de l'Evangeli ha arribat als confins de la terra. La petita llavor galilea, com la de la paràbola evangèlica, s'ha con-

vertit en un esplendorós arbre, on hi conviuen tots els pobles i totes les nacions del món.

Que no solament els apòstols i els seus successors, sinó també tots els feals cristians han de complir aquest manament del Senyor, és cosa que no és necessari posar en dubte. Últimament, el Concili Vaticà II, sobretot en el seu decret sobre l'activitat missionera de l'Església, ho ha deixat molt clar. "Tota l'Església peregrinant és, per naturalesa, missionera", "Tot deixeble de Jesucrist té l'obligació de propagar la fe, per la part que li toca".

Però és que avui aquest lema de "ser cristià és ser missioner", si no és atacat, diguem-ho així, per aquesta banda, sí que ho és per una altra, encara més essencial.

Avui, el que molts posen en dubte i discuteixen, o almenys ho veuen en un estat de confusió, és un interrogant més ample i més genèric, la resposta del qual pot condicionar i fins i tot negar, en aquest moment històric, l'obligació essencial de tot cristià de propagar la fe. L'interrogant o interrogants es fan sobre la mateixa noció d'evangelització. Si evangelitzar, diuen, és proclamar la bona nova de la salvació de Jesús a tota criatura, per mitjà de la paraula, els fets i la mateixa vida, té sentit avui aquesta evangelització? Si creim en una llibertat religiosa, no seria millor i, potser, diuen, més cristià, que deixem a tothom en la religió en què ha nascut i l'han educat els seus pares? L'evangelització de l'Església, davant els problemes que de veritat ha d'afrontar, no es troba en una aguda crisi? Hem d'ajornar, idò, l'evangelització? L'hem de deixar per uns altres temps millors, o per sempre?

Ja veis que el problema és molt profund i que ara, en aquestes breus retxes, no puc escatir ni explicar a fons com seria necessari. Certament, no es pot amagar la inquietud que tot açò comporta i és necessari un estudi a fons i un capteniment assenyat per part de tots els qui formam l'Església, especialment per la Jerarquia, que, és ver, ja fa estona que ho porta a terme.

Rotundament, però, hem d'afirmar que esteim convençuts que l'evangelització de tots els homes és feina essencial que hem de fer els cristians; que no podem acceptar de cap manera l'ajornar la transmissió històrica de Jesús i el seu missatge de salvació, per tal com donen una resposta convincent a l'interrogant que ens afecta de forma absoluta; que l'Església deixaria de ser tal, si deixés de ser missionera. Em ve, ara, a la memòria el crit angoixós de l'apòstol San Pau: "Ai de mi, si no evangelitzo!".

Els cristians hem de tornar a guanyar una credibilitat, que tenim mig perduda, si volem fer eficient i eficaç la nostra evangelització. Aquesta credibilitat l'hem de guanyar no solament amb aquella amorosa instància i insistència que està lluny de tota violència, de tot proselitisme, de tota coacció, sinó i sobretot, amb aquell comportament de vida envers nosaltres i envers els altres que fa convincents les paraules que deim.

Idò, el lema és ver. Ser cristià, és ser missioner. Per ser cristians hem

d'evangelitzar, portar a terme la missió que el Crist va confiar a la seva Església. Aquí i ara, arreu del món i sempre, tindrà l'Església l'obligació de predicar la Paraula, aquesta "Paraula que es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle" (Jo., 1, 14).

Celebrau, idò, fills de Menorca, aquesta festa del DOMUND, el vinent diumenge, dia 22 d'octubre, amb més intensitat que mai. L'amable i acollidora sol·licitud de Jesús per a tot home, l'hem de fer avinent nosaltres a tots els germans d'aquí i de tot el món, amb la nostra pregària, amb la nostra ajuda, amb el nostre bon exemple. El nostre crit ha de ser: evangelitzem!

Que el Senyor vos beneesqui com ho faig jo, el vostre bisbe,

Ciudadella, 1 d'octubre del 1978

Antoni, bisbe

SECRETARIA GENERAL

NOMENAMENT

Amb data de 16 de setembre del 1978, el Sr. Bisbe ha nomenat al Sr. Josep Manguán Martínez, diaca, adscrit a la parròquia de Ferreries.

COLLECTA DOMUND 1978

Es recomana a tots els rectors i responsables de comunitats que ajudin als feels a prendre consciència de la comunicació cristiana de béns, en especial en aquesta ocasió de la col·lecta extraordinària del DOMUND.

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

Donam a conèixer aquí un extracte del dossier que ha publicat el Secretariat de Joves Cristians amb motiu de les Jornades de Pastoral Juvenil que van tenir lloc al Toro els dies 13-17 de setembre. Concretament, els grans temes que els consiliaris van deduir de la ponència que van presentar els joves sobre el moment actual dels grups de joves cristians, i les conclusions operatives. I en segon terme, el comunicat final de les Jornades; més informació la poden trobar en el mentat dossier.

GRANS TEMES QUE EMERGEIXEN DE LA PONÈNCIA DELS JOVES

1. La cultura del poble

Conèixer de cada vegada més la manera de ser del poble, i dins ell, els joves. Els capellans ho hauríem de conèixer molt a partir de l'observació. Jesús ho fa, coneix el seu poble, la gent (samaritana, Zaqueu, apostols...). Només després d'haver escoltat podem tenir alguna cosa a dir. Es tot un desafiament.

2. Inserció en el món

El compromís. Ser agents de canvi. Com es concreta? Ho podem realitzar? ¿Com es marca una línia de futur? Açò a nivell personal i col·lectiu. Valoració de les coses petites. Procés de personalització. Relació del compromís amb l'educació de la fe.

3. L'educació de la fe

¿D'on hem de partir? ¿Dels papers o de la gent? ¿Quin és el punt d'arribada?. Partir de les necessitats sense cremar etapes. Conèixer culturalment ja n'hi ha qui ho fan, ¿qui ho fa des de la fe? Des d'aquí, anar dibuixant un procés pedagògic.

4. Projecte pastoral comú

La pastoral juvenil no està deslligada de la pastoral general de la diòcesi. S'ha d'arribar a tenir un projecte pastoral; és segons com treballem els capellans que hi arribarem.

5. Identitat del prevere

A partir de tot lo dit fins aquí, cal redescobrir la nostra identitat com a consiliaris. Amés de bons pedagogs, hem de ser "pares". Es tracta d'un acompanyament pacient, sense cremar etapes.

6. Mètodes pastorals

La qüestió dels mètodes de la pastoral. Al manco n'hauríem d'estar

informatats. No es tracta de desbancar un mètode ni d'absolutitzar-ne un altre. Catequesi, revisió de vida, temes que interessin...

CONCLUSIONS OPERATIVES DELS CONSILIARIS

1. Seguir fent les nostres trobades de consiliaris amb una certa periodicitat, sense suplantar el treball dels joves, partint del que hem reflexionat i amb l'objectiu de trobar-nos els qui esteim ficats en la pastoral juvenil.
Sabem que la nostra funció és assessorar, relligar la pastoral juvenil amb la pastoral general i ser signes d'unitat.
2. Volem respectar el protagonisme dels joves i acompanyar-los en el seu procés.
3. Encaminar els estudiants que marxen fora de Menorca a integrar-se al M.U.E.C. (Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians).
4. A partir del nostre contacte, afavorir la comunicació entre els grups de joves.
5. Reflexió bíblico-teològica.
6. Revisar com esteim en les reunions de joves. La imatge d'Església que donam i l'Església que construim.
7. El moviment juvenil és dels joves. El capellà és un més, encara que amb una funció particular. Ens hem de deixar interrogar pels joves.
8. Adoptar una postura activa amb els joves.
9. Vetllar per no desarrelar el jove de la realitat en què viu. Tant el grup com el moviment de joves ha d'inserir el jove dins la pròpia realitat.
10. Acceptam les conclusions de les properes jornades d'animadors de grups i joves del Secretariat per fer-ne objecte de la nostra revisió, per assegurar l'evangelització i l'eclesialitat, per assumir-les, per veure més enllà i per deixar-nos interrogar.
11. Acollir nous consiliaris (religiosos/es, seglars).
12. Unes jornades anuals de consiliaris.

El Toro, 13-14 de setembre 1978

COMUNICAT FINAL

Ens volem ajudar

Un grup de joves cristians representats de moviments i grups de joves de Menorca, hem estat reunits uns dies al Toro per a replantejar-nos seriosament i d'una manera conjunta el nostre paper enmig del moment històric en què vivim.

La nostra feina ha volgut partir dels grups de joves cristians que hi ha a la nostra illa i, concretament, de la manera com nosaltres anam jutjant la nostra identitat, actituds, mètodes i activitats que feim.

Som conscients de que el nostre treball d'ara té unes arrels històriques que donen raó del seu sentit. I és, animats per la dedicació dels qui ara i en altres temps han ajudat als joves, que volem continuar el camí començat.

Llums i ombres han estat la constant d'aquests anys, ben igual com succeeix en tot procés de creixement i de definició; però amb una nota significativa que ens ompl d'esperança: hem acceptat ajudar-nos. Aquesta vol ser l'expressió d'unes actituds i d'uns fets que hem anat descobrint a l'Evangelí de Jesús.

Així i sabent que som limitats hem volgut reflexionar junts, veient que al mateix temps que ens alegra fer-ho, també entreveim el risc que suposa.

Algú ens desafia

En el procés que hem fet, hem constatat unes realitats que ens desafien fortament i provenen d'un triple front:

a) **l'ambient general que ens envolta**, amb tota la càrrega d'imposició a tots nivells i que condiona fortament la sensible voluntat del jove, per a mantenir-lo com a víctima d'algú que el vol manipular i que es presenta amb total contradicció amb l'Evangelí.

b) **la mateixa dificultat d'educar en la fe** tot i que veim que l'objectiu clar és Jesús. Però els camins per arribar-hi es presenten boirosos quan s'estableix un divorci entre el fet de creure i la vida de cada dia.

c) **els obstacles amb que topa el nostre dinamisme**, quan de fet voldríem aconseguir com a joves el nostre lloc responsable dins la societat i l'Església; sense obstacles, la nostra integració al món dels adults seria un pas més constructiu.

Crític amb nosaltres mateixos

Un moment ens hem demanat: ¿és vàlid tot lo que feim en els nostres grups? I hem vist que, partint del que feim, sempre hi haurà d'haver una claredat i un acord en les metes i una certa unanimitat en els camins. Per altra part, açò suposa un rebuig total d'actituds tancades i elitistes. Els passos a donar, per tant, han de ser ben pensats i revisats des de l'experiència de tots.

Crist ens precedeix

Entre tots hem trobat un poc de llum i ens hem avingut a encaminar així els nostros passos:

1. Una formació que sobretot ha de tenir en compte l'acció. Una formació que vetlla per la persona i pel seu creixement integral segons l'estil i l'esperit de Jesús i amb una constant postura crítica.

2. Una feina activa dins l'ambient en què els joves ens movem, sempre atents al moment històric que teixim i que a la vegada ens condicio-

na. Pensam que ens hem de definir radicalment en contra de tota temptativa de manipulació de la persona —siguin quins siguin els interessos que ho moguin—, ja que és causa d'innombrables injustícies.

3. L'objectiu fonamental: la vivència i anunci de Jesús de Natzaret com a persona encarnada en la realitat històrica de Palestina al seu temps i que, viu avui enmig de nosaltres, ens empeny a fer present aquí el seu Regne.

4. Fer Església, cridant els altres joves a viure en una constant comunió, integrats dins les nostres comunitats com a llocs de vivència, creixement i celebració de la fe.

En aquest camí, contam especialment amb els capellans, ja que com a consiliaris en el nostre procés, creim que el seu paper específic de l'educació de la fe és indispensable.

VOLEM PRIVILEGIAR UNES OPCIONS

I perquè volem arribar-hi, hem cregut important privilegiar uns aspectes que, junt a altres, ara ens hi han d'ajudar:

1. Potenciar la **revisió de vida**, que implica
 - un coneixement de la realitat en què ens movem.
 - anar confrontant les nostres actituds amb l'Evangelí.
 - un compromís de transformació de la realitat conjuntament amb totes aquelles persones que cerquen el bé comú.
 - una inserció en la vida de la comunitat cristiana.
 - una revisió constant dels compromisos contrets a través dels quals anam fent realitat la nostra vida de joves cristians participant en la construcció d'una societat nova.
 - una vida de pregària, d'estudi d'Evangelí i de reflexió teològica que ens ajudi a créixer en la nostra vida cristiana.
2. Potenciar el **treball de grup** (grup, poble, diòcesi)
 - partint de la creativitat i iniciativa de cada grup.
 - fent trobades d'animadors i consiliaris com a signe de solidaritat, no per uniformar-nos, sinó per a practicar la corresponsabilitat i la recerca junts a partir dels interrogants que van sortir.
 - cercar que el Secretariat de Joves Cristians, com element coordinador, tenguí més representativitat i solidesa de cara a una major eficàcia.
3. Tenir més **contactes amb grups d'adults**.
4. **Revisar tot el que anam fent** en els nostres grups a la llum de tota aquesta reflexió que junts hem fet aquests dies al Toro.

El Toro, 15-17 de setembre 1978

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de setembre

- 5.— Assisteix, a Tarragona, a una jornada sacerdotal.
- 7.— Rep visites. Al vespre, concelebra l'Eucaristia al Seminari en la pregària per les vocacions.
- 8.— Presideix i concelebra a Sta. Maria de Maó l'Eucaristia amb motiu de les festes de la Mare de Déu de Gràcia.
- 9.— Rep visites.
- 10.— Visita el lloc, anomenat Es Canaló, on es fan colònies de vacances.
- 11.— Rep visites.
- 12.— Rep visites.
- 13.— Rep visites.
- 14-17. Es al Toro on assisteix a qualque sessió de les jornades que s'hi fan per a preveres i per monitors de joventut.
- 15.— Es a Barcelona, on presideix una reunió dels delegats de Càritas de Catalunya i Balears.
- 16.— Rep visites. A les 8 del capvespre, concelebra l'Eucaristia a la parròquia de Ferreries, en la qual ordena de diaca al Sr. Manguán. Després, visita el parvulari recentment estrenat que tenen al seu càrrec les religioses franciscanes.
- 17.— Concelebra l'Eucaristia al santuari del Toro, amb motiu de la conclusió de les Jornades de Pastoral Juvenil i de la festa de Sant Nicolau.
- 18.— Rep visites.
- 20.— Rep visites. Al capvespre, es reuneix amb la Delegació diocesana d'Escoltisme.
- 21.— Es a Maó on té una reunió sobre catequesi i una altra amb la junta interparroquial d'economia.
- 24-29.— Es a Madrid on assisteix a dues reunions de les Comissions episcopals de les quals forma part.
- 30.— Es reuneix a València amb els bisbes de la província elesiàstica.

JORNADES DE PASTORAL JUVENIL AL TORO

La tercera setmana de setembre ha estat dedicada als joves. Les jornades anunciades a celebrar al Toro s'han realitzat amb un clima serè, realista i cristià. Dimecres i dijous, els capellans; divendres, dissabte i diumenge, els animadors dels grups de joves cristians de la nostra illa amb l'únic objectiu de trobar camins comuns.

D'ON HEM PARTIT?

La reflexió s'ha fet des d'uns comunicats que els grups de joves cristians que hi ha a Menorca han fet del seu moment present. Han dit qui són, què fan, quina és la seva línia, quins els seus passos, quins els seus progressos, quina la seva identitat... I previ a aquesta situació, llargs anys d'història, de lluites, de sofriments, d'alegries i d'encerts. El moment present s'enriqueix del treball de moltes generacions; per açò la transmissió de la fe és la memòria viva que ens arriba a connectar amb la primera comunitat cristiana i aquesta amb el fet més central de la història: Jesucrist. En aquest llarg caminar, molts han estat i segueixen essent un viu reclam del Mestre.

ELS JOVES HAN PARLAT

Lo que els grups de joves han anat fent aquests anys ha quedat resumit en un escrit elaborat per dos joves i que ells mateixos han exposat a les jornades, primer diri-

gint-se als capellans reunits i després als altres animadors de grups. Des d'aquesta perspectiva s'han cercat punts de confluència. Ha estat ben interessant la descripció que els joves han fet, però sobretot els interrogants que apuntaven a una revisió de molts aspectes de la pastoral i de la mateixa vida ciutadana. Tot açò fruit d'un desig sincer de fidelitat a l'Evangeli i de la urgència de resposta als desafiaments del moment actual. En aquest sentit, les jornades més que partir d'unes conferències s'han desenrotllat segons el ritme de descoberta i de resposta dels participants. Un pas important pel fet d'haver-lo donat entre tots.

L'ANÀLISI DEL MOMENT PRESENT DELS GRUPS DE JOVES

S'han constatat una sèrie de problemes que dificulten el creixement dels joves dins els grups: entre altres, una certa dispersió en els plantejaments, la falta d'animadors i d'idees clares, poca visió de futur, una separació entre la vida i la fe, una espècie d'enfartament i poca constància per part d'alguns, la dificultat que suposa sempre el pas del compromís... Però al costat d'aquestes ombres i com a signes positius unes ganes de fer feina, de participar, d'assumir responsabilitats, de fer camí en el coneixement de l'evangeli i en l'aclariment d'idees i actituds, una tendència a la unificació de criteris i línies d'acció respectant la diversitat de situacions i compromisos ja presos...

INTERROGANTS

Davant de tota aquesta realitat —just apuntada en aquest resum—, uns interrogants van ajudar a configurar una certa línia de futur: ¿coneixem la manera de ser del poble? ¿sabem escoltar? ¿som immediatistes o tenim visió de futur? ¿esteim compromesos? ¿quin és el punt de partida i d'arribada de tot lo que feim? ¿es vàlid lo que feim dins els grups? ¿quina pedagogia empram? ¿coneixem la pedagogia de Jesús? ¿ens plantejam les coses de conjunt?... A partir d'aquí i de l'aportació de nous elements de reflexió es va ana fent camí fins a arribar a coses concretes.

LA REFLEXIÓ DELS CAPELLANS

El camí de reflexió que ha seguit l'equip de capellans que treballa més directament amb joves s'ha centrat en un anàlisi a partir de la pregunta sobre els condicionaments que veuen en els joves de Menorca, sobre els objectius que com educadors de la fe es proposen i sobre les dificultats en que es van trobant. Tot aquest anàlisi de la realitat duu a una revisió personal i eclesial del treball amb els joves i a una reflexió teològica a partir d'aquelles qüestions de fons com són l'anunci de Crist i del Regne, l'Església i el propi ministeri sacerdotal, per arribar a unes qüestions de tipus pedagògic. El punt final d'aquest procés, després de compartir i celebrar la fe, han estat unes conclusions acceptades per tots que tenen com a teló de fons la responsabilitat en l'evangelització dels joves i una línia de treball en equip com a consiliaris.

ELS ANIMADORS DE GRUPS DE JOVES

El procés, per altra banda, que han seguit els animadors de grups durant tot el fi de setmana des del divendres vespre ha tendit a descobrir, també partint de la realitat, unes opcions comuns. S'han analitzat aquelles actituds i accions que configuren el moment present dels grups de joves cristians, arribant a la conclusió de que s'ha anat fent un camí. Ara bé, més que mai sorgeix la urgència de respondre a aquells desafiaments que provenen de l'ambient en general, de la dificultat constant de integrar la fe en la vida i de la crisi que suposa pel jove l'entrada en el món dels adults. Per il·luminar aquesta trajectòria, Mn. Ramón Prat, de Lleida —expressament vingut a Menorca per a dirigir aquestes jornades— exposa uns elements per a completar la reflexió: ¿què és la persona humana? ¿com Jesús transforma les persones? ¿com podem treballar en grup? Enmig de col·loquis i debats s'arriba a la darrera part de les jornades, que és el plantejament de futur.

¿QUÉ VOLEM? ¿QUÉ ENS PROPOSAM DE CONJUNT?

Aquestes preguntes encapçalen el treball de grup que voldrà assenyalar aquelles línies, conviccions i actituds que s'han de tenir de conjunt, unit al paper que el capellà o consiliari —com a educador de la fe— ha de realitzar dins els grups. Aquests objectius estudiats pels animadors de grups i joves assistents s'arriben a concretar en quatre grans línies: a) formació per l'acció. b) fer feina dins l'ambient i moment històric. c) opció per l'evangelització. d) fer comunitat, fer església.

Junt als mitjans per arribar a aquestes metes i a partir de lo que els joves demanen dels consiliaris, queden marcades unes línies concretes d'acció a dur a terme entre tots i que per açò proposen una certa unificació de criteris en lo que respecta a la pastoral juvenil a Menorca. Són aquestes: 1. Reflexió cristiana a partir de la vida. 2. Treball conjunt d'animadors de grups. 3. Equip de consiliaris. 4. Contactes amb grups d'adults. 5. El Secretariat de Joves Cristians com elements coordinador. 6. El començament d'una revisió de tot el que es fa a partir del procés que s'ha anat fent en aquestes jornades.

COMISSIÓ DIOCESANA DEL CLERO

Molt d'acord amb l'objectiu prioritari, proposat pel bisbe "PREGAU... I FEIS FEINA!" per aquest curs, la Comissió del Clero, acceptant un suggeriment del bisbe mateix, ha organitzat per enguany un dia mensual de recés, que serà dirigit pel P. Miquel Estradé, Monjo benedictí de Montserrat, i tindrà com a tema únic la PREGÀRIA. El primer recés serà el dia 25 d'octubre a les 4 del capvespre. El podem fer al Toro. Haurem de maldar d'esser-hi abans de les 4 per poder començar ben puntualment.

COMENÇAMENT DE CURS AL SEMINARI

El diumenge dia 2 d'octubre es va inaugurar el curs acadèmic al nostre Seminari amb una concelebració de l'Eucaristia a la Catedral, presidida pel Sr. Bisbe, i en la que hi van participar un bon nombre de preveres. Des d'aquest dia ha començat l'activitat docent. Les classes són a un doble nivell: durant el dia dedicades especialment als seminaristes i al fosquet —una hora diària— tres assignatures obertes també als seglars, religiosos i religioses. Aquestes tres són Cristologia, Història de l'Església i la Pregària dels salms. La celebració eucarística —a les 6,45— del capvespre també és oberta a tothom qui hi vulgui assistir.

COMENÇAMENT DEL CURS CATEQUETIC

En els tres arxiprestats hi ha hagut reunions preparatòries al curs catequètic 1978-1979. A cada lloc, a diferència dels altres anys, s'organitza un curs d'iniciació per a catequistes que es farà en dies d'entre setmana. Pràcticament dins la setmana del Pilar han començat les sessions de catequesi.

GOIGS A LA MARE DE DEU DEL TORO

Publicam a continuació els Goigs a la Mare de Déu del Toro fets pel mateix Sr. Bisbe en ocasió de la festivitat de la Mare de Déu del Toro d'aquest any, concretament el dia 8 de maig. Prest es publicarà la música i acompanyament a fi de poder-los cantar.

**Cantarem tots de bon grat
alabances a Maria.
Des del Toro, Verge pia,
beneïu nostre bisbat.**

Uns frares de la Mercè
van trobar la vostra imatge
en aquest polit paratge
que és caliu de nostra fe.
La troballa els encenia
fe, esperança i caritat.

Des del Toro...

Prest l'ermita han construït
aquí dalt de la muntanya.
Tot el poble els acompanya
i us resta molt agraït
honorant tal com calia
vostra excelsa majestat.

Des del Toro...

Vostre culte s'estengué
en temps de la reconquesta.
Mes tot d'una la tempesta
de bell nou aparegué.
Un incendi destruïa
el vostre temple sagrat.

Des del Toro...

Nova casa vos alçà
gent devota i menorquina
perquè fóssiu la Regina
des d'aquest alt roquissar.
Ho sereu per qui els confia
per camins de veritat.

Des del Toro...

Quan pels mals cercam remeis
invocam la vostra ajuda,
puix de tots és coneguda
pels prodigis que Vós feis.
Dels feels siau la guia
i guardau-los del pecat.

Des del Toro...

La corona que portau
sobre la testa inclinada
vos la fan més enjoyada
les estrelles del cel blau.
Menorca vos l'oferia
per la vostra santedat.

Des del Toro...

Pagesos i mariners
vos invoquen per patrona.
Vostre ajut no els abandona
i ens demostra l'interès
que posau en la metgia
de tota necessitat.

Des del Toro...

De la muntanya i del pla
sereu sempre la Senyora.
Tot Menorca vos honora
i no para de cantar,
amb popular melodia,
que sou Mare de bondat.

Des del Toro...

Damunt Menorca, regnau,
Mare de Déu, Mare nostra!
Donau-nos a tots la vostra
benedicció de pau.
I que ens ompli l'alegria
de Jesús Ressuscitat.

Des del Toro...

**Tots, idò, vos hem cantat
alabances, o Maria!
Des del Toro, Verge pia,
protegiu nostre bisbat.**

Antoni, bisbe

8 de maig de 1978

Festivitat de la
Mare de Déu del Toro

CONFERENCIA EPISCOPAL

NOTA DE LA COMISION PERMANENTE DEL EPISCOPADO, SOBRE EL REFERENDUM CONSTITUCIONAL

1. Pronto se someterá a referendun la nueva Constitución, cuyo voto afecta a la conciencia de todos los españoles y justifica, por ello, una orientación pastoral de los fieles por parte de los obispos. La ofrecemos desde una perspectiva religiosa y moral, completando lo tratado en documentos anteriores.

2. La dificultad de un juicio ético ante un referendun nace de la misma naturaleza de éste: solicitar un sí o un no, en bloque, sobre multitud de artículos de muy desigual contenido. Un voto de conjunto deberá, por fuerza, ir apoyado también en un juicio de conjunto: ¿Se puede aprobar la totalidad de un proyecto, si se está en discrepancia con una parte del mismo? ¿O esa parte ha de llevarnos a un voto negativo sobre el conjunto, al no poder separar sus elementos? ¿Será aconsejable, en todo caso, abstenerse de votar, frente a semejante alternativa?

3. Una Constitución se justifica moralmente si salva, globalmente estas o parecidas exigencias:

— Que ofrezca una base idónea para la convivencia civilizada de ciudadanos, partidos y fuerzas sociales.

— Que garantice suficientemente el ejercicio de los derechos humanos, de las libertades públicas y de los deberes cívicos.

— Que respete los valores espirituales del votante, en nuestro caso la libertad religiosa y los principios cristianos.

4. Las ambigüedades, las omisiones o las fórmulas peligrosas que pueda presentar el texto del articulado, deberán ser contrastadas con esos valores básicos para medir si pueden ser toleradas en aras de un voto concorde y para evitar alternativas más graves, o si pesan tanto sobre la conciencia personal que obligan al voto negativo o a la abstención. En ninguno de los casos debe suplantar la autoridad de la Iglesia imponiendo a otros, por motivos religiosos, nuestra opción personal.

5. ¿Qué decir del caso que nos ocupa? Ante todo, dejar en claro que el voto en el referéndun se refiere principalmente a problemas temporales o políticos, sobre los que cabe libertad de opciones, también para los católicos. Habrá quien vote sí o no a la Constitución por motivos de esa índole, que caen fuera de nuestra competencia pastoral.

Reconocemos en el proyecto unos valores intrínsecos innegables junto al dato esperanzador de que sea fruto de un notable esfuerzo de colaboración y de convivencia. No somos ajenos tampoco a las reservas que se le oponen desde la visión cristiana de la vida, v. gr. en materia de derechos educativos o de estabilidad del matrimonio.

Desde la misión de la Iglesia y sobre el texto aún no definitivo de la

Constitución, los obispos de la Comisión Permanente consideramos que no se dan motivos determinantes, para que indiquemos o prohibamos a los fieles, una forma de voto determinada.

Aplique cada cual en conciencia los criterios antes apuntados, junto a su legítimas preferencias políticas, sabedor de que la Iglesia respeta su opción.

6. En momentos de la importancia del presente, la Iglesia tradicionalmente ha recordado el deber de votar. También lo hacemos nosotros, ó sin aclarar que cuando la abstención nace de la pereza o de la despreocupación, merece abiertamente un rechazo moral. Pueden darse también abstenciones o votos en blanco porque no se acepta de raíz el planteamiento electoral, o se considera viciado el conjunto del proceso, o no llega a superarse la perplejidad. Sin cuestionar la moralidad de tales gestos, los valores en juego pueden ser tan serios que obliguen a un análisis muy riguroso de cualquier abstención.

7. Actúen los creyentes como ciudadanos libres, adultos en su responsabilidad política, y solidarios con el porvenir de nuestro pueblo. Midan el alcance de esta decisión histórica, en la que se aspira a establecer las bases de convivencia para todas las personas y pueblos de España. Y cuiden de que la fe cristiana ilumine su decisión de voto.

Los obispos esperamos que las leyes que han de desarrollar las normas constitucionales no turbarán la conciencia de ningún ciudadano; y pedimos a los católicos que colaboren, con espíritu constructivo, en su elaboración correcta. Será ese el mejor camino para que la sociedad civil y la Iglesia se desarrollen sin interferencias y en respetuosa concordia. Por ello empeñamos hoy nuestra oración y pedimos la de todos.

Madrid, 28 de septiembre de 1978

PROVINCIA ECLESIASTICA

NOTA INFORMATIVA

El día 30 del mes de septiembre se reunieron los señores Obispos de esta Provincia Eclesiástica, presididos por primera vez por el Excmo. y Rvdmo. Sr. D. Miguel Roca Cabanellas, Arzobispo de Valencia desde el pasado mes de junio.

Los Sres. Obispos oraron en común por el eterno descanso del Papa Juan Pablo I, fallecido el día anterior, y acordaron expresar su condolencia colectivamente a la Santa Sede, como ya habían hecho por separado. Ratificaron asimismo su adhesión a la Sede Romana, con la esperanza de que sea muy breve esta orfandad de la Iglesia.

El nuevo Sr. Arzobispo, al iniciar su presidencia de esta Conferencia Episcopal, recibió el testimonio colectivo de bienvenida por parte de los Prelados que la integran.

Participaron en la primera parte de la sesión los Sres. Rectores de los

Seminarios Menores de las diócesis de la Provincia Eclesiástica, ya que el primer tema de la sesión era el estudio del Plan de Formación para los seminarios Menores. Se formularon interesantes observaciones al texto del Anteproyecto presentado por la Comisión Episcopal de Seminarios. Destacan entre ellas la petición de que al texto preceda una introducción en la que se refleje la situación actual de la juventud en constante evolución marcada entre otras por estas circunstancias concretas: el sentimiento de alejamiento de la Iglesia-Institución y el escepticismo ante todos los valores que han configurado la sociedad actual, etc. De hecho se dan vocaciones, pero en sus ambientes encuentran dificultades para llegar a aflorar. La comunidad cristiana ha de ofrecer a estos jóvenes el servicio de un ambiente, de un clima, en el que libre y conscientemente puedan desarrollar sus proyectos de vida al servicio de la Iglesia. Dicha introducción vendría a justificar la existencia de los Seminarios Menores, cuestionados por algunos, y estimados necesarios unánimemente por todos los formadores participantes en la reunión, en razón de sus vivencias personales.

Se acordó también pedir que el texto vaya acompañado de sendos mensajes a los jóvenes y a los sacerdotes, redactados en lenguaje adecuado en cada caso, y siempre claro y optimista, que expresen lo que los Obispos piden y esperan de los adolescentes y jóvenes candidatos al sacerdocio; y de los sacerdotes, principales agentes de la pastoral vocacional.

Se constató la necesidad de que a los estudios específicos de preparación al sacerdocio se pueda acceder no solamente por la vía de los cursos del Bachillerato, sino también por la de los cursos de Formación Profesional. Se espera que la nueva legislación española, ya anunciada, propicie este deseo que surge de la necesidad experimentadas por los formadores.

En otros puntos de la agenda de trabajo se incluía la designación de un representante de la Provincia Eclesiástica para el Secretariado Nacional del Clero y otro para la Comisión Colaboradora de la Episcopal de Pastoral. Fueron designados respectivamente el actual Delegado Diocesano del Clero de Valencia, Rvdo. D. Salvador Artés, y uno de los Vicarios Episcopales que próximamente van a ser nombrados en Valencia. Todos los Sres. Obispos estimaron que las funciones que han de realizar ambos representantes se pueden cumplir mejor desde esta diócesis más céntricamente situada.

Se revisaron nuevamente algunos aspectos del funcionamiento de los Tribunales Eclesiásticos y se estimó conveniente la creación de un Tribunal Regional en Mallorca para las diócesis de las Islas.

Se acordó acceder a la petición de adhesión a la instancia presentada por las Religiosas de María Inmaculada para la Introducción de la Causa de Beatificación de su Fundadora la Madre Maria Antonia Paris, fallecida en 1885. La Congregación tiene establecidas varias comunidades en la diócesis de esta Provincia Eclesiástica.